

לכחמיר. ג. אכל תבשיל של בשר מותר לאכול אחריו תבשיל של גבינה והנטילה ביניהם אינה אלא רשות (ויש מלריכים נעילה) (שערים וכגוונות) אבל אם בא לאכול הגבינה עצמה אחר תבשיל של בשר או הבשר עצמו אחר תבשיל של גבינה חובה ליטול ידיו. הגב' ושומן של בשר דינו כבשר עליו (רש"י ס' ימין ט"ו) ונהגו עכשיו לכחמיר שלא לאכול גבינה אחר תבשיל של בשר כמו אחר בשר עליו ואין לשנות ולפרוץ גדר (ארוך וצ"י) מיכו אם אין בשר בתבשיל רק שנתבשל בקדירה של בשר מותר לאכול אחריו גבינה ואין בו מנהג לכחמיר וכן נוהגין לאכול בשר אחר תבשיל שיש בו גבינה או חלב מיכו יש ליטול ידיו בניכוס ואפילו לא יאכל בשר ממש רק תבשיל של בשר אחר תבשיל של גבינה אם נגע בזה בידיו (בשערים וכג' שער דורא). שמש המשמש בסעודה ונוגע באוכלין א"ל נעילה דלא להריכו נעילה רק לאוכלים (צ"י בשם רש"י). ד. מי שאכל גבינה ורוצה לאכול בשר צריך לבער מעל השלחן

דעת תורה

משום בשר שצין השוים ע"ש]. לכו"ע סגי בזה בשעה א' עכ"פ, ובפרט דסכין של חלב רוב השמישו צלון, ולכן יש להקל לענין, וע"י כנסת יחזקאל סי' קס"ג. וע"י חש' אברהם שנגליון השו"ע ארי"ח סי' קע"ג בדין זיעה של בשר אם מותר לאכול אח"כ חלב. [וכבר נעשה דבריו לעיל בקינור]. וע"י טו"ד מהד"ג סי' קפ"ג בדין אכל בשר אם מותר לאכול אח"כ תבשיל שנתבשל בכלי חלב צ"י [וע"ש שכתב דמי שאיסר מביא לידי גיחוך וכדבר פשוט שמוחר ולית מאן דחש לאיסור כיון דהוי נ"ע צ"ר נ"ע דהוי טעם קלש, וע"ש עוד כמה טעמים להיתר]. ומדברי פמ"ג סי' תל"ד הנ"ל נראה דאסור [דהא אסר לאכול כלטון שבלע מהסכין וכמו"כ בתבשיל שנתבשל בכלי חלב], וע"י ש"ך כאן סק"י [מי"ש דבשי"ע כאן אשמיטין דאפי' אם נתבשל בקדירה של בשר שלא הודחה יפה דהוי קלת ממשות דאסור לאכלו עם גבינה ביחד, גימ' אח"י מותר, דאלי"כ הרי מצואר ברס"י ל"ה דאף ביחד עם גבינה מותר], יעפמ"ג במש"י ארי"ח רס"י קע"ג [מה שאין לדברי הש"ך בבאן וסי' ל"ט דמותר אף לכתחילה, ומיכו הרי"צ פסק דשרי רק בדיעבד וכו' ע"ש]. וע"י פ"ה סק"י [מי"ש בכוונת הש"ך דר"ל אפי' אם אין ששים נגד הטוח צטין שעי"פ הקדירה וכו'], וע"י מש"י ארי"ח הנ"ל [ח"ל: אכל אם נפל גבינה לתבשיל מותר דהתם כבר נתבטל בסי' והיינו שלא רהולא יפה, הא לא הודחה כלל אין בו ששים יע"ש בסי' ל"ה]. וע"י פ"ה שדפס מחדש שחזר בו בעלמנו, וע"י א"ר בארי"ח שם שהשיג על הש"ך בזה וחי' ק"ה הש"ך דבסי' ל"ה כתב רמ"א דמנהג לאסור לכתחילה, יכאן מותר אף לכתחילה, [וכי"ה בבארי"ט כאן], ושוררי ברכה כאן [ש"י בשם הבבלי ח"ל תבשיל שנתבשל בקדירה שכבר בשלו זה בשר והודחה יפה יפה מותר לאכלו בחלב וכן תבשיל שנתבשל בקדירה חולבא וכו' יע"ש עוד מדברי הא"ר הג' ע"ש]. וכי"ה בבלי"י כאן [ע"י בפ"ה סק"י שהעתיק דבריו]. וע"י מש"י סק"י דלענין להגטיל כלי מבשר לחלב [דאין מגעילין רק אם נערף או

סעיף ג' בהג"ה: ושומן של בשר דינו כבשר עצמו. סי' ט"ז סק"ה [בשם צ"י דמרק של בשר דינו כבשר עליו, ובשם רבינו יונה כתב דיש לדין תבשיל של בשר אם הוא לטול, ואם הוא עם כחו ירקוח דינו כבשר], וע"י פרי"ח רס"י ל"ח [בהא דשו"ע שאם נתערב מין בשאינו מיט כגון חתיכת חלב שנתערב בבשר יטעמנו עכ"ל וכו', וכחכ הפרי"ח דמזה משמע דחלב דהיינו הרצא ובשר הוי מין בשאינו מיט, וכן הלכה]. וע"י ע"י וצ"ך שם [בכה"צ ג"כ הכי, אבנ' הש"ך הביא מדברי ראש"ן שכתב דחלב ובשר טעמן שוה, וכחכ הש"ך דל"ל דמייירי בבשר שמן]. ועפמ"ש כה"ג [מכמ"ק בזה באור]. ובס"פ ל"ז. וע"י שו"ת ומשיב מ"ה ח"א סי' ס"ק ויד שאלו כאן שהמה ע"י מחילין ק"ה א' [מכדי רב כמאן וכו' הכא במאי עסקינן דנפל בריטב ענה. ופירש"י בריטב ענה דקדק של בשר ושומן דטולי מין בשר הוא ע"כ, יע"ש מי"ש בזה. ורש"י צ"ל שם ודף ק"א [בא"ד ח"ל: וה"כ ריטב מוקרי והאי בשר מוקרי ולא הוי מין במינו וכו' ולקמן נמי אמרינן בשמעהא דעפ"ה דריטב לאו מין בשר היא וכו' ע"ש]. וע"י חילין ק"כ ע"ה מאי ריטב שוממא, ופירש"י שומן שעל המרק ופריך הוא עליו יעמא טומאת אוכלין וכו' ע"ש.

מיהו אם אין בשר בתבשיל וכו'. ע"י ח"י רעק"א דגם בבישול דבר חריף נראה דשרי. ועפמ"ג ארי"ח סי' תל"ד בא"ה סק"י שכתב דאסור לאכול לזון שחטו בסכין של חלב בחור ו' שעת אחר אכילת בשר וצ"ע. וצ"ל דהפמ"ג חיורי בשהם סכין שאינו נקי ויש צטין, אכל צידוע שהסכין נקי יש להקל גם לשי' הפמ"ג. ובפיקר דינו של הפמ"ג יש לזון דכיון דלשי' כמה שסכין סגי בשעה א', ולשי' כמה שסכין לזון לא הוי דבר חריף, א"כ י"ל דהוי ספק ספיקא ובפרט אם הסכין אינו צן יונק ודאי יש להקל, גם י"ל דלא שייך בזה צי' הטעמים [משום מה צריך לשהות ו' שעות] שבוטא צט"י רס"י זה [טעם א' שהבשר מוליח שימן ומשך עד זמן ארוך, וטעם צי' מי"ש הרמב"ם

שיורי פת שאכלו עם הגבינה ואסור לאכול גבינה על מפה שאכלו בה בשר (וכן להיפך אסור) (כן משמע בלחך) וכ"ש שאסור לחתוך גבינה אפי' צוננת בסכין שרגילין לחתוך בשר ולא עוד אלא אפילו הפת שאוכלים עם הגבינה אסור לחתוך בסכין שחותכין בו בשר. הגב וכן להיפך נמי אסור מיהו ע"י נטילה בקרקע קשה שרי (כל זו) אבל כבר נהגו כל ישראל לכיות לבס שני סכנים ולרשום אחד מהם שיכא לו כיכר ונהגו לרשום של חלב ואין לשנות מנהג של ישראל.

צ. דיני כהל. ובו ד' סעיפים.

א. הכהל (פי' הדד של הנכמה) אסור מדברי סופרים שאין בשר שנתבשל בחלב שחוטא אסור מן התורה לפיכך אם קרע ומירק החלב שבו מותר לצלותו ולאכלו ואם קרעו שתי וערב וטחו בכותל עד שלא נשארה בו לחלוחית חלב מותר לבשלו עם הבשר. וכהל שלא קרעו בין של קטנה שלא הניקה בין של גדולה אסור לבשלו ואם עבר ובשלו בפני עצמו (וכ"ש אם ללאו) מותר לאכלו ואם בשלו עם בשר אחר משערין אותו בששים וכהל מן המנין כיצד אם היה הכל עם הכהל. כמו ששים בכהל הכהל אסור והשאר מותר ואם היה בפחות מששים הכל אסור בין כך ובין כך אם נפל לקדירה אחרת אסור אותה ומשערין בו בסי' כב ראשונה שהכהל עצמו נעשה כחתיכה האסורה ואין משערין בו אלא כמות שהוא בעת שנתבשל לא כמות שהוא בשעה שנפל. הגב וי"א דאם נפל מחלב לקדירה שאין צד סי' ונאסר כהל. אם נפל חתיכה לקדירה אחרת אין הכהל מלטרף לסי' (טור בשם הרשב"א) וכן עיקר. ב. נהגו שלא לבשלו עם בשר כלל ולבשלו בלא בשר בטיגון או בפשטידיא מצריכין קריעה שתי וערב וטיחה בכותל ולצלי קריעה שתי וערב. הגב ואם עבר ובשלו אם קרעו שתי וערב וטחו בכותל יש להחזיר דיעבד (סכ"ח) וממדכי וכג"מ (וכטור) במקום הפסד מרובה אבל בלח"ה אין להחזיר ומה שנהגו לקרעו ולהחזיר כמה פעמים שתי וערב על פני כולל עדיף ומכני יותר מטיחה בכותל (ת"ח) ולצלי נוכחין לכתחלה לקרעו שתי וערב וטיחה בכותל (ארוך) מיהו אם עבר וללאו אפילו בלא קריעה שרי אם נללה לחזר בלא בשר עמו (כג"מ וש"ד יבט"ר) ואם נללה עם בשר עמו אם נקרע שתי וערב וטחו בכותל שניהם מותרים ואם לאו העליון מותר וכתחלה אסור (ב"י בשם תוספות וברא"ש ומדכי וארוך) ואין לאסור שניהם שמה נחפז בדיעבד לא מחזקין איסורא אבל לכתחלה אין ללחוץ עם בשר כלל ולקדירה בלא בשר נוכחין צו איסור לכתחלה וכ"כ לעגן אפילו בלא בשר (ב"י) ואפילו נחייב הכהל ואם עבר ובשלו בקדירה לבדו דיעבד מותר אם נקרע שתי וערב וטחי בכותל מיהו אם נחייב דהיינו לאחר שלשים יום אם עבר ובשלו אפילו עם בשר מותר דיעבד (ש"ד וכג"ה) ולעשות פשטידיא מן הכהל בלא בשר נהגו צו ביחוד אם אין אופין בפשטידיא במחצת אבל במחצת דיונו כמו

דעת תורה

סימן צ

פעיף ב': נהגו שלא לבשלו עם בשר כלל. ע"י חשך פאר הדור סי' ס"ב [שנשאל בכהל כבשה קטנה ואי שרי וכו' והשיב לאסור כי גם בקטנה יש צד חלב וכו' ושיעור שם בזה], ועקרי הד"ע סי' י' אות כ"ז דאין חילוק בין כהל כבשה גדולה או קטנה, וע"ש עוד בזה. וע"י ט"ז סק"ד [מ"ש דלכרמז"ס לא אמרין חתיכה נעשה וכלל אפי' בבשר בחלב דדינן וכו' ע"ש]. וע"י חשך כחב סופר סי' נ"ב [מ"ש בדברי הע"ז ה"ל]. ולצלי נזהגין לכתחלה לקרעו שתי וערב. ע"י רדב"ז ח"ב סי' תתכ"ז [מ"ש לתוך דברי

בער"פ], הוא הדין ללזן אסור, ועפ"י ח"י סי' תקי"ט דנוהגין להעריף מקודם ולח"כ מגעילין.

פעיף ד': וכ"ש שאסור לחתוך גבינה וכו' (*). ע"י שיורי ברכה דין ל"ט בזה [וע"ש מ"ש בארוך בדברי הב"י מ"ש בשם הרמב"ן בענין לחתוך גבינה צוננת בסכין שרגילין לחתוך בשר וכו']. וע"י ש"ך סק"ב [מ"ש בשם מהרש"ל פ' כל הבשר דאסור לחתוך צו פת לאכול עם גבינה אף אם נעט וכו']. וע"י צינ"א סי' נ"ב שכתב דגם רש"ל מודה דשרי, וליחא כלל במהרש"ל מ"ש הש"ך בשמו.

(*) ע"י בשו"ת שבטוף הספר.